

Sprawozdanie

I REGIONALNE WARSZTATY NIESIENIA POSŁANIA Z POMOCĄ INTERNETU REGIONU GALICJA

Mityngi on-line

Kraków, 16. luty 2019

Temat

Tematem warsztatów była organizacja i uczestnictwo w mityngach on-line, czyli mityngach Anonimowych Alkoholików realizowanych za pośrednictwem Internetu.

Czas i miejsce

Warsztaty odbyły się 16 lutego 2019, w godzinach 12:00 do 15:00, w sali konferencyjnej przychodni przy ul. Komorowskiego 12 w Krakowie.

W trakcie trwania warsztatów, możliwe było również uczestnictwo poprzez niepubliczną transmisję wideo on-line. Transmisja, ze względu na zachowanie zasad anonimowości, była dostępna jedynie dla osób, które zarejestrowały się wcześniej za pośrednictwem formularza na stronie internetowej (przed rozpoczęciem otrzymali link umożliwiający obejrzenie transmisji).

Organizacja

Zaproszono pięcioro przyjaciół, którzy podzielili się swoimi doświadczeniami we wspomnianym temacie:

- Ania z Krakowa,
- Tadeusz z Krakowa,
- Adrian z Krakowa,
- Bogdan z Opola,
- Marek z Krakowa

W warsztatach na miejscu uczestniczyło (poza spikerami) 8 osób, natomiast za pośrednictwem transmisji wideo 7 osób.

Warsztaty zostały podzielone na trzy części. W pierwszej wypowiadali się Ania, Tadeusz oraz Adrian. W drugiej, swoim doświadczeniem podzielili się pozostali spikerzy - Bogdan oraz Marek, a także niektórzy uczestnicy. W trakcie całego spotkania spikerzy odpowiadali na pytania zadane przez uczestników na miejscu oraz przez Internet (poprzez czat dostępny podczas transmisji). W ostatniej części warsztatów, uczestnicy oraz spikerzy podzielili się swoimi wrażeniami i wnioskami.

Wypowiedzi

Przed warsztatami rozesłana została ankieta. Jej celem było zebranie tematów, o których uczestnicy chcieliby usłyszeć w trakcie warsztatów. Były to pytania o m. in.:

- czy mityngi on-line nie łamią osobistej anonimowości uczestników?
- czy mityngi on-line nie łamią naszych tradycji?
- czy na mityngach on-line wciąż można poczuć ducha Wspólnoty?
- jakie narzędzia są potrzebne do organizacji mityngów on-line?
- jak wygląda przebieg takich mityngów?

Spikerzy w swoich wypowiedziach nie tylko nawiązali do tych tematów, lecz również istotnie je rozszerzyli przytaczając swoje doświadczenia. Nie sposób w krótkim sprawozdaniu przedstawić dokładnie ich wszystkich. Nagrane wypowiedzi spikerów, w formie audio (bez obrazu), będą udostępnione do pobrania (na podobnej zasadzie jak nagrania np. warsztatów WK w Belchatowie).

Poniżej przedstawione zostały jedynie wnioski z najważniejszych i najczęściej pojawiających się w wypowiedziach spikerów i uczestników stwierdzeń.

Należy zaznaczyć, że poniższe wnioski pochodzą od spikerów i pozostałych uczestników warsztatów. Nie należy ich traktować jako ogólnie obowiązującej wykładni tradycji czy też sumy wszystkich doświadczeń we Wspólnocie.

Dla kogo są mityngi on-line

W mityngach on-line uczestniczyć może każdy alkoholik, na takich samych zasadach, jak w przypadku klasycznych mityngów otwartych lub zamkniętych. Taka forma mityngów sprawia jednak, że uczestniczyć mogą osoby, które z różnych względów nie mogłyby wziąć udziału w tradycyjnych spotkaniach:

- w trakcie choroby,
- z kalectwem uniemożliwiającym dotarcie na mityng,
- w podróży lub na wakacjach,
- na emigracji, z dala od polskojęzycznych grup AA

oraz w wielu podobnych przypadkach.

Mityngi w Internecie to również możliwość odbycia dodatkowego mityngu w tygodniu, jako uzupełnienie uczestnictwa w tradycyjnych spotkaniach. Dzięki temu, alkoholik uczestniczący na co dzień w tradycyjnych spotkaniach może dotrzeć do alkoholika, który nie ma takiej możliwości.

Zachowanie anonimowości

Mityngi on-line nie są w żaden istotny sposób wyjątkowe, jeśli idzie o zachowanie anonimowości, względem tradycyjnych spotkań AA.

W przypadku spotkań, na których pokazywany jest widok z sali, prowadzący może poinformować uczestników na miejscu, który fragment sali będzie widoczny w obrazie transmitowanym przez Internet zdalnym uczestnikom. Dzięki temu, każdy uczestnik mityngu na miejscu, może sam zdecydować, czy chce być widoczny w transmisji.

Z drugiej strony, zdalny uczestnik spotkania nie musi, jeśli nie chce, włączać kamery w swoim telefonie lub komputerze. Ze względu na ograniczenia techniczne darmowych rozwiązań transmisji audio-wideo, takich jak Skype, Messenger, Google Hangouts itp., najczęściej uczestnicy zdalni i tak proszeni są o wyłączenie kamery.

Możliwość nagrywania obrazu, dźwięku czy robienia zdjęć jest taka sama, jak w przypadku zwykłego mityngu. Na tradycyjnym spotkaniu AA każdy, kto miałby taką chęć, może w tajemnicy nagrać całe spotkanie za pomocą telefonu komórkowego lub innego sprzętu.

Na klasycznych mityngach otwartych osobista anonimowość nie jest również całkowicie chroniona. W takim mityngu uczestniczyć może każdy, nie tylko osoby z problemem alkoholowym. Jest to jeszcze bardziej widoczne w przypadku mityngów informacyjnych (np. dla sędziów, policji, lekarzy itd.). Analogicznie rzecz ma się w przypadku otwartych grup organizujących mityngi on-line.

Mityngi on-line nie łamią zatem anonimowości uczestników w większym stopniu, niż mogłoby się to stać na zwykłym spotkaniu AA. Dotyczy to zarówno anonimowości wewnątrz Wspólnoty, jak i na zewnątrz niej.

Tradycje i duch AA

Uczestnicy warsztatów nie znaleźli żadnych podstaw do stwierdzeń, iż mityngi on-line jako takie, były niezgodne z 12 tradycjami. Podobnie, jak tradycyjne mityngi AA, mogą być przeprowadzone w duchu tradycji bądź nie. Sama forma komunikacji nie zmienia przesłania Anonimowych Alkoholików, ani nie narusza jedności Wspólnoty.

Mityngi on-line nie mają na celu całkowitego zastąpienia tradycyjnych spotkań AA. Pewnych elementów spotkania jednego alkoholika z drugim, twarzą w twarz, na żywo, nie da się przenieść do Internetu.

Kiedy jednak zdalny uczestnik mityngu on-line ma możliwość zobaczenia w czasie jego trwania przynajmniej fragmentu sali z prowadzącym innymi tradycyjnymi elementami - palącą się świeczką, kapeluszem itd. - ma okazję poczuć się nieco bardziej, jak na normalnym mityngu. Istotne jest również to, czy ma możliwość odizolowania się od otoczenia w miejscu, z którego łączy się z mityngiem w sieci; innymi słowy - czy może się skupić na mityngu.

Łatwo zapomnieć o ogromnym szczęściu, o jakim mogą mówić uczestnicy Wspólnoty w Polsce, szczególnie w dużych miastach, gdzie mityngi odbywają się codziennie. Wielu przyjaciół na stałe mieszkających za granicą nie mają takich możliwości, jeśli chodzi o mityngi polskojęzyczne. Niejednokrotnie wyrażają ogromną radość i wdzięczność uczestnicząc zdalnie w mityngach polskich grup.

Rodzaje mityngów on-line

Podobnie, jak w przypadku tradycyjnych spotkań AA, mityngi on-line mogą mieć charakter otwarty lub zamknięty, mogą być mityngami roboczymi, spikerskimi, inwentury grupy, literatury itd.

Z uwagi jednak na nowe możliwości, jakie daje przekaz multimedialny na odległość, mityngi on-line podzielić można również wg sposobu komunikacji grupy z uczestnikami:

- mitynki grupa-grupa - dwie grupy łączą się ze sobą z sal mityngowych; obydwie korzystają z rzutników, komputerów, mikrofonów, ekranów itd. Nawiązują łączność wybranym kanałem komunikacji. Wcześniej ustalony jest scenariusz mityngu oraz temat. Uczestnicy mityngu widzą na wyświetlaczach w swojej sali obraz z sali mityngowej drugiej grupy. Grupy, które łączą się w taki sposób, mogą funkcjonować jak klasyczne grupy i organizować spotkania on-line tylko co jakiś czas lub regularnie.
Aby wziąć udział w takim mityngu, uczestnicy po prostu przychodzą na jedną z grup, które będą się ze sobą łączyć.
W taki sposób łączyły się grupy m.in. w Krakowie (e-Dromader), Poznaniu (Wieczernik) oraz Opolu (Eleuteria).
- mitynki grupa-osoba - grupa transmituje mityng poprzez wybrany kanał komunikacyjny i łączy się z konkretnym AA, który bierze udział w mityngu, jako uczestnik lub np. spiker.
Aby wziąć udział w takim mityngu, chętny kontaktuje się wcześniej ze służbami grupy, aby przekazały mu instrukcje, jak może się połączyć z grupą. Konkretnie kanały komunikacji, np. Skype lub Messenger, wymagają również, aby uczestnicy byli wcześniej dodani do swoich list kontaktowych w danym komunikatorze.
W taki sposób funkcjonuje np. grupa e-Dromader z Krakowa
- mitynki osoba-osoba - grupa tworzona jest całkowicie on-line, tzn. nie ma sali mityngowej, a uczestnicy spotykają się regularnie np. co tydzień, w określonym dniu i godzinie.
Wymagania techniczne do wzięcia udziału w takim mityngu są takie same, jak w przypadku mityngów grupa-osoba.
W taki sposób działa np. grupa Wspólne Dobro.

Grupy AA organizują także inne rodzaje spotkań i korzystają z innych form dzielenia się doświadczeniami z pomocą Internetu. Przykładowo: niejawne/zamknięte grupy na forach internetowych, grupach dyskusyjnych lub portalach społecznościowych (dla przekazywania informacji z życia Wspólnoty), grupy mailingowe (np. grupa "AA 24 godziny" istniejąca od 2002 roku), grupy tematyczne (kilku uczestników AA tworzy grupę na czas omawiania

tematu, np. Tradycji lub Koncepcji), czy sponsorowanie on-line. Takie formy wirtualnych spotkań nie były jednak zbyt szczegółowo omawiane w ramach niniejszych warsztatów.

Techniczne aspekty mityngów on-line

Najczęściej wybieranymi kanałami komunikacji dla mityngów on-line we Wspólnocie są bezpłatne komunikatory, takie jak Skype, Messenger, WhatsApp, Hangouts oraz inne. Ważne, aby wybrane narzędzie pozwalało na nawiązanie dobrej jakości połączenia audio-wideo większej liczbie osób jednocześnie.

W zależności od konkretnego komunikatora, wymagana może być rejestracja oraz wcześniejsze skojarzenie osób i grup, które będą się łączyć (np. poprzez dodanie uczestnika mityngu do listy kontaktów lub grona znajomych).

Przy wyborze komunikatora należy zwrócić uwagę na ograniczenia, które są wprowadzane przez producentów w wersjach bezpłatnych (np. limit liczby uczestników spotkania).

Uczestnicy indywidualni korzystają po swojej stronie, wedle uznania i możliwości, z mikrofonów, głośników, zestawów słuchawkowych, kamer itd. Ze zdecydowanej większości komunikatorów korzystać można zarówno na komputerach osobistych, jak i smartfonach. Daje to możliwość uczestnictwa w mityngu on-line zarówno w domu, jak i w podróży.

Grupy, które transmitują uczestnikom obraz z sal mityngowych (mityngi typu grupa-grupa lub grupa-osoba) mają zazwyczaj do swojej dyspozycji:

- komputer - najczęściej laptop, z którego realizowana jest transmisja; nie musi być to najnowocześniejszy sprzęt, jednak powinien pozwalać na bezproblemowe uruchomienie wybranego komunikatora oraz podłączenie pozostałego sprzętu (powinien posiadać odpowiednie złącza dla obrazu oraz dźwięku)
- mikrofon - urządzenie bardzo istotne, z punktu widzenia odbioru przez uczestników; doświadczenie pokazuje, że inwestycja grupy w dobrej klasy zestaw mikrofonów, najlepiej bezprzewodowych, daje nieporównanie lepsze rezultaty niż korzystanie z mikrofonów wbudowanych w laptopy lub kamery internetowe
- kamera - przy transmitowaniu obrazu z sali, dobrze sprawdzają się kamery HD lub UHD podłączane do komputera na USB; aby możliwe było ich odpowiednie ustawienie, dobrze jest również skorzystać ze statywu i odpowiednio długiego przedłużacza, aby kamerę można było ustawić w każdym dogodnym miejscu sali
- głośniki - ich moc i pozostałe możliwości powinny być uzależnione od kształtu i wielkości sali; w przypadku większych lub podłużnych sal, dobre rezultaty daje zestaw kilku niewielkich słabszych głośników, które można rozstawić w różnych punktach pomieszczenia; niemniej, klasyczne tańsze zestawy dwukolumnowe również mogą się sprawdzić, o ile przynajmniej jeden z nich będzie głośnikiem aktywnym
- wyświetlacz i ekran - w przypadku, gdy grupa pozwala na włączanie kamer przez uczestników, przydatny może być rzutnik multimedialny wraz z odpowiednim ekranem, lub telewizor o dużej przekątnej, które pozwalają na podłączenie do komputera

Szczegółowe wymagania dotyczące łącza internetowego najczęściej publikowane są przez producentów komunikatorów. Doświadczenie pokazuje, że najlepiej sprawdzają się stałe łącza kablowe, ze względu na dużą przepustowość i mniejsze opóźnienia w transmisji. Niemniej, połączenia bezprzewodowe i sieci komórkowe (4G/LTE) również mogą spełnić to zadanie. Czasem, konieczne może być zastosowanie dodatkowej anteny, dla uzyskania silniejszego sygnału.

Doświadczenie pokazuje, że niezależnie od wybranego komunikatora, sprzętu i łącza, warto przed mityngiem (z odpowiednim wyprzedzeniem) przeprowadzić test całej konfiguracji. Pozwoli to do pewnego stopnia uniknąć niespodzianek, zmienić sprzęt, poszukać lepszej lokalizacji na przeprowadzenie mityngu itd.

Problemy techniczne występujące w trakcie trwania mityngu mogą być bardzo zniechęcające zarówno dla pojedynczych uczestników, jak i całych grup.

Organizacja i prowadzenie mityngu

Grupy AA organizujące mityngi on-line typu grupa-grupa lub grupa-osoba, powołują zazwyczaj specjalną służbę tzw. osoby technicznej. Do jej zadań należy m. in.:

- pomoc uczestnikom w dołączeniu do grupy na komunikatorze, w nawiązaniu połączenia, konfiguracji i instalacji komunikatorów
- rozpoczęcie transmisji - najczęściej chwilę przed rozpoczęciem mityngu
- rozwiązywanie problemów technicznych w trakcie trwania mityngu
- przyjmowanie od zdalnych uczestników propozycji tematów
- przyjmowanie zgłoszeń zdalnych uczestników chętnych do wypowiedzi (najczęściej na czacie tekstowym towarzyszącym transmisji)
- przekazywanie prowadzącemu informacji od zdalnych uczestników
- przypominanie zdalnym uczestnikom, aby wyłączali mikrofon (w sytuacji, gdy pozostawiają go włączonym)
- rozłączanie zdalnych uczestników, którzy, pomimo napomnień, łamią zasady obowiązujące na mityngu (np. włączają nagrywanie w komunikatorze)

Istotną zasadą, obowiązującą na wielu mityngach on-line, jest wyłączanie mikrofonów przez zdalnych uczestników w momencie, kiedy uczestnik się nie wypowiada. W przeciwnym przypadku, zakłóca to w dużym stopniu przebieg mityngu.

Niektóre grupy wymagają również, aby uczestnicy wyłączali również kamery. Wynika to najczęściej z ograniczeń technicznych połączeń sieciowych lub komunikatorów. Kiedy wiele osób łączy się na jednym spotkaniu, wyświetlanie obrazu z dźwiękiem powoduje niejednokrotnie, iż dźwięk staje się trudny do rozpoznania. W takich sytuacjach być może lepiej zrezygnować z obrazu na rzecz lepszego odbioru audio.

Uczestnicy mityngu są informowani o wszystkich zasadach dotyczących zdalnego uczestnictwa przed mityngiem lub/i w trakcie jego trwania, analogicznie jak w przypadku pozostałych zasad obowiązujących na mityngu. Prowadzący lub osoba techniczna może również wspomnieć uczestnikom na sali, jaki fragment sali będzie widoczny zdalnie w obrazie kamery (aby mogli podjąć decyzję, czy chcą być w nim widocznymi).

W mityngach typu grupa-grupa dobrze sprawdza się ustalenie wcześniej scenariusza z podziałem na obie grupy, tzn. który prowadzący będzie po swojej stronie czytał dane fragmenty literatury, kroki, tradycje, w jakiej kolejności wypowiadają się uczestnicy itd. Zapobiega to chaosowi w trakcie trwania mityngu i usprawnia jego przebieg (jest więcej czasu na doświadczenia).

Informacja nt. mityngów on-line we Wspólnocie

Obecnie brak jest jednego źródła informacji (spisu) na temat polskojęzycznych mityngów on-line.

Oto niektóre ze wspomnianych na warsztatach stron poświęconych takim mityngom (nie tylko polskojęzycznym):

- Strona grupy e-Dromader z Krakowa - <http://emiting.pl>
- Strona grupy Wspólne Dobro - <https://grupawd.wixsite.com/bill>
- Region Galicja - mityngi on-line - <http://www.aagalicja.pl/?mityngi-on-line.113>
- Pod-forum dot. mityngów on-line na Forum Służb AA - <https://aa.org.pl/bw>
- AA Region Europa Kontynentalna - <https://alcoholics-anonymous.eu/online-meetings>
- mityngi anglojęzyczne

Inne możliwości wykorzystania przekazu multimedialnego

Podczas warsztatów uczestnicy wspomnieli również o innych formach niesienia posłania z pomocą Internetu, które wykorzystują przekaz multimedialny:

- zdalne sponsorowanie
- mityngi spikerskie on-line
- warsztaty on-line
- nagrania doświadczeń (warsztaty i spikerki) i ich udostępnianie w Internecie (analogicznie do anglojęzycznej strony <https://www.xa-speakers.org>)

Tematy te mogą zostać szerzej omówione na kolejnych edycjach regionalnych warsztatów niesienia posłania z pomocą Internetu.

Problemy i wyzwania

Uczestnicy warsztatów zwrócili uwagę na kilka spraw, które stanowią pewien problem w organizacji i uczestnictwie w mityngach on-line.

Brak informacji nt. mityngów on-line

Często podnoszoną, zarówno przez organizatorów jak i uczestników, kwestią jest brak jednej strony internetowej, która zawierałaby informacje na temat polskojęzycznych mityngów on-line.

Niektóre z takich mityngów (typu osoba-osoba) nie odbywają się stacjonarnie w konkretnych miastach i takie grupy nie są w stanie jednoznacznie określić przynależności do konkretnej intergrupy lub regionu. Nie jest to zresztą problem wyłącznie grup on-line. Obecnie, ogólnopolskie spisy mityngów nie są przystosowane do prezentowania takich informacji.

Widoczny jest również duży opór przed umieszczaniem takich informacji na ogólnopolskich stronach AA (obsługiwanych przez BSK) nawet poza spisami mityngów.

Powoduje to, iż uczestnicy Wspólnoty nie są w stanie znaleźć mityngu w momencie, kiedy nie mogą uczestniczyć w klasycznych polskojęzycznych spotkaniach.

Z drugiej strony, serwisy internetowe prowadzone np. przez anglojęzyczne grupy w Europie stanowią dobry przykład, iż taka informacja może być udostępniana członkom Wspólnoty z poszanowaniem naszych zasad i tradycji (<https://alcoholics-anonymous.eu/online-meetings>).

Uczestnicy warsztatów zaproponowali, aby na razie takie informacje umieścić na stronie grupy e-Dromader - <http://emiting.pl> - oraz jako pod-forum na Forum Służb AA - <https://aa.org.pl/bw>

Dostępność sal

Przy organizacji mityngów on-line typu grupa-grupa oraz grupa-osoba, sale mityngowe powinny spełniać pewne konkretne wymagania, takie jak dostępność m. in.: wyświetlacza multimedialnego i ekranu, odpowiedniego łącza internetowego, stabilnego zasilania dla sprzętu itd. Znalezienie takiej sali, która jest dostępna w godzinach spotkania AA, nie wszędzie jest łatwe. Jest to największy problem w przypadku mityngów typu grupa-grupa, gdzie dwie grupy muszą się połączyć w tym samym czasie.

Sprzęt

O ile organizacja mityngów typu osoba-osoba nie stanowi dużego wyzwania pod względem sprzętu, o tyle mityngi grupa-grupa i grupa-osoba są już bardziej wymagające. Aby zakupić dobrej jakości mikrofon, grupa musi dysponować sporym budżetem. Z tego względu grupy niejednokrotnie rozważają zakup takiego sprzętu do współdzielenia z intergrupą lub regionem.

Kapelusz on-line/e-kapelusz

W myśl naszej 7 tradycji, każda grupa finansuje swoje wydatki w sposób niezależny. Aby było to możliwe, na klasycznych mityngach zbierane są pieniądze do kapelusza.

W przypadku grup organizujących mityngi typu grupa-grupa lub grupa-osoba pieniądze do kapelusza mogą być zbierane tylko od uczestników biorących udział w mityngu stacjonarnie. Nawet w przypadku grup funkcjonujących wyłącznie w Internecie (mityngi on-line typu osoba-osoba) istnieją pewne wydatki, które należy regulować (np. opłata za hosting strony z informacją o grupie, zakup płatnych licencji komunikatorów umożliwiających połączenie większej liczby osób itd.).

Obecnie uczestnicy zdalni większości grup on-line nie mają możliwości dofinansowania grupy.

Ograniczenia bezpłatnych wersji komunikatorów

Jak wspomniano wcześniej, bezpłatne wersje komunikatorów ograniczają liczbę uczestników mogących w jednym czasie brać udział w mityngu on-line. Przykładem jest Skype, który nie pozwala na połączenie jednocześnie więcej niż 25 osób.

Rozwiązaniem tego problemu jest zakup przez grupę organizującą mityngi on-line płatnej wersji takiej usługi.

Podsumowanie

W opinii uczestników, generalnie, warsztaty należy uznać za udane. Frekwencja nie była wysoka, jednak należy podkreślić, iż była to pierwsza edycja. Warto również wspomnieć, że na miejscu w warsztatach uczestniczyli nie tylko AA z Krakowa, lecz również z innych intergrup Regionu Galicja.

Wrażenia uczestników, którymi dzielili się oni po wypowiedziach spikerów oraz w późniejszej korespondencji mailowej były bardzo pozytywne. Efektem warsztatów było m. in.:

- przełamanie stereotypów nt. takich mityngów u niektórych uczestników,
- umieszczenie informacji o mityngach on-line grup Wspólne Dobro i e-Dromader na stronie Regionu Galicja
- założenie pod-forum poświęconego mityngom on-line na Forum Służb AA

Transmisja wideo umożliwiła uczestnictwo osobom z różnych stron Polski. W tej kwestii z pewnością jest duże pole do poprawy:

- dźwięk - był to najpoważniejszy problem, który wynikał z niedostatecznego przetestowania sprzętu do transmisji; połączenie między komputerem i mikrofonem okazało się nie działać i do końca warsztatów dźwięk zbierany był jedynie z mikrofonu wbudowanego w komputer; efektem jest marna jakość dźwięku w transmisji
- rozpoczęcie transmisji - odbyło się z opóźnieniem ze względu na problem z obsługą oprogramowania; zmianie uległ również link służący do obejrzenia transmisji, a który trzeba było przesłać mailowo już po rozpoczęciu warsztatów; podobnie jak w przypadku dźwięku, można było tego uniknąć testując wcześniej całe rozwiązanie
- obsługa przerw - organizowane w trakcie warsztatów przerwy mogły zostać w transmisji wypełnione np. obrazem i dźwiękiem wskazującym na to, że trwa przerwa; osoby, które oglądanie transmisji rozpoczęły w trakcie takiej przerwy, mogły odnieść wrażenie, że warsztaty się zakończyły
- spikerzy on-line - ze względów technicznych, w warsztatach nie wzięli udziału spikerzy zdalni; było to spowodowane problemem z jednoczesną transmisją obrazu i dźwięku z sali oraz z komunikatora, którym taki spiker mógłby się połączyć
- informacja zwrotna od zdalnych uczestników - było możliwe zadawanie pytań za pośrednictwem czatu przy transmisji; w przyszłości można rozważyć połączenie zdalnych uczestników tak, jak ma to miejsce podczas mityngów on-line; skomplikuje to jednak do pewnego stopnia uczestnictwo w warsztatach

Ze swojej strony pragnę gorąco podziękować wszystkim spikerom i uczestnikom, zarówno tym którzy wzięli udział w warsztatach na miejscu w Krakowie, jak i tym, którzy transmisję oglądali zdalnie. Wasze doświadczenia i pytania pomogą usprawnić organizację i upowszechnić uczestnictwo w polskojęzycznych mityngach on-line.

Kolejne warsztaty mogą być poświęcone innym tematom, takim jak sponsorowanie on-line, bezpieczeństwo i anonimowość uczestników Wspólnoty w Internecie.

Z pogodą ducha, Marek, ws. łącznika internetowego Regionu Galicja